Hukuk Bölümü 2009/274 E., 2010/26 K.

"İçtihat Metni"

İstanbul Valiliği İl Dernekler Müdürlüğü'nün 4.11.2008 gün ve 75543 sayılı işlemi ile, 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 19. maddesi ve Dernekler Yönetmeliği'nin 83. maddesi uyarınca her yılın Nisan ayı sonuna kadar verilmesi gereken (2007 yılına ait) dernek beyannamesini vermediğinin tespit edildiğinden bahisle dernek yöneticisine(dernek başkanı), Dernekler Kanunu'nun 32/1 maddesine göre 500,00YTL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ŞİŞLİ 3. SULH CEZA MAHKEMESİ; 18.5.2009 gün ve Müt.2009/112, Müt. K:2009/112 sayı ile, kabahat fiilinin işlendiği iddia olunan yerin Mahkemelerinin yetki alanında bulunmayıp, Fatih Sulh Ceza Mahkemesinin yetki alanında bulunduğu anlaşıldığından CMK'nun 12/1. maddesi uyarınca yetkisizliğine karar vermiştir.

Bu karar üzerine dosyanın gönderildiği FATİH 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 31.7.2009 gün ve Müt.:2009/1362 sayı ile, itiraz dilekçesinde, yönetim kurulu başkanı olduğu dernek hakkında tanzim edilen idari para cezasının iptaline karar verilmesinin talep edildiği, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 2007/122 Esas, 2007/109 Karar sayılı ilamında, 5253 sayılı Dernekler Kanunu uyarınca verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın idari yargı yerinde çözülmesi gerektiğinin kesin olarak belirtildiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; itiraz üzerine İSTANBUL 2. AĞIR CEZA MAHKEMESİ; 22.10.2009 gün ve 2009/998 D.İş sayı ile, itiraz eden Cem Yurtsever'in idari para cezasına itirazı ile ilgili olarak idari para cezasına itirazın reddine ve Mahkemenin görevsizliğine ilişkin Fatih 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 31.7.2009 tarih ve 2009/1362 Müt. sayılı kararı ile Şişli 3. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 18.5.2009 tarih ve 2009/112 Müt. sayılı görevsizlik kararları arasındaki görev uyuşmazlığının halli için gönderilen dosyanın incelendiği, her ne kadar Fatih 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2009/1362 D.İş sayılı kararında, 5253 sayılı Dernekler Kanunu'na dayalı olarak verilen idari para cezalarından doğan uyuşmazlıklara bakmaya Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 2007/122-109 Esas-Karar sayılı kararı gereğince idare mahkemesinin görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı verildiği belirtilmiş ise de; 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 33/4. fıkrasındaki, idarece belirlenen idari nitelikteki para cezalarına itirazın idare mahkemesine yapılması yönündeki düzenleme 8.2.2008 tarihinde 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5728 sayılı Kanun'un 578/yy fıkrasıyla yürürlükten kaldırıldığından, itirazları inceleme merciinin genel hükümlere göre belirleneceği ve sulh ceza mahkemesinin görevinde olduğu anlaşıldığından, Fatih 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 31.7.2009 tarih ve 2009/1362 Müt. sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

Davacı, bu arada, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır

İSTANBUL 1. İDARE MAHKEMESİ; 25.8.2009 gün ve E:2009/1317, K:2009/1234 sayı ile, 5253 sayılı Kanun uyarınca 500.-TL para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptalinin istenildiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2, 3/a, 16 ve 27. maddelerinden söz ederek, dava konusu idari para cezasının dayanağı olan 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun bu Kanuna istinaden verilen kabahat niteliğindeki yaptırımlara karşı kanun yolu öngören ve idare mahkemesini görevli kılan 33. maddesindeki göreve ilişkin kuralın, 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 559. maddesiyle madde metninden çıkartılması neticesinde, mevcut yargılama aşamasında Kabahatler Kanunu kapsamına giren idari para cezası verilmesine dair uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı mercilerinin görev alanında bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 1.2.2010 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…

…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Davacı, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmek üzere İstanbul 1. İdare Mahkemesi'ne verdiği dilekçesinde, Fatih 2. Sulh Ceza Mahkemesi ile İstanbul 1. İdare Mahkemesi kararları arasında olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunu ileri sürerek bu uyuşmazlığın giderilmesini istemiş ise de; İdare Mahkemesince, ilk görevsizlik kararına ilişkin adli yargı dosyasının ilgili Mahkemeden temin edilerek gönderilmemesi nedeniyle söz konusu dosyanın Başkanlıkça istenilmesi üzerine Fatih 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nce gönderilen dosya örneğinin incelenmesinden, adı geçen Mahkemece verilen görevsizlik kararının, itiraz üzerine İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kaldırıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, görev uyuşmazlığına konu edilen Fatih 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararı kesinleşmediğinden, davacı tarafından olumsuz görev uyuşmazlığı oluştuğu ileri sürülerek yapılan başvurunun, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşıdığından söz etmek mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ:2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 1.2.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.